

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z powództwa E. S.A. w G.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o wymierzenie kary pieniężnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 7 lipca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 lipca 2020 r., sygn. akt VII AGa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją nr DRR- (...)7 z 13 marca 2015 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: Prezes URE) na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 19 w zw. z art. 56 ust. 2, ust. 3 i ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 2012, poz. 1059 ze zm.; dalej: p.e.) oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2013, poz. 267 ze zm.; dalej: k.p.a.) w zw. z art. 30 ust. 1 p.e., po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorstwu energetycznemu E. S.A. z siedzibą w G., w zw. z naruszeniem zapisu punktu D.1.4. obowiązującej w OSD od dnia 1 stycznia 2014 r. Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z 16 grudnia 2012 r., znak: DRR- (...)6, zmienionej decyzją z 23 stycznia 2014 r., znak: DRR-(...)8, decyzją z 23 kwietnia 2014 r., znak: DRR- (...)10 oraz decyzją z 31 października 2014 r., znak: DRR- (...)8, wymierzył karę pieniężną w wysokości

20.000 zł. Od powyższej decyzji odwołanie wniosła E. S.A. w G., zaskarżając ją w całości.

Wyrokiem z 26 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w W. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że w punkcie drugim odstąpił od wymierzenia kary pieniężnej (pkt 1) oraz zasądził od Prezesa URE na rzecz E. S. A. w G. kwotę 477 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany - Prezes URE, zaskarżając go w całości. Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie w całości odwołania powoda od decyzji Prezesa URE z dnia 13 marca 2015 r., znak: DRR- (...)7 ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

Wyrokiem z dnia 17 lipca 2020 r., sygn. VII AGa (...) Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanego (pkt 1) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 540 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

Od powyższego wyroku pozwany wywiódł skargę kasacyjną, zaskarżając go w całości. Skarżący zarzucił Sądowi Apelacyjnemu w (...) naruszenie:

1) art. 56 ust. 6a p.e. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na odstąpieniu od wymierzenia kary pieniężnej w sytuacji niewystąpienia przesłanki niezbędnej do zastosowania tej instytucji, tj. znikomej szkodliwości czynu;

2) art. 56 ust. 6 p.e. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na pominięciu określonej w tym przepisie przesłanki dotychczasowego zachowania powoda w zakresie naruszeń Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej (dalej: IRiESD), co miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, bowiem doprowadziło do oddalenia apelacji pozwanego i utrzymania w mocy wyroku Sądu I instancji odstępującego od wymierzenia powodowi kary pieniężnej, w sytuacji gdy powód był już kilkakrotnie karany za naruszenie postanowień IRiESD;

3) art. 355 § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na pominięciu normy prawnej określonej w tym przepisie i niedokonanie oceny, że powoda jako koncesjonowanego przedsiębiorcę i posiadającego status

operatora systemu dystrybucyjnego (dalej: OSD) obowiązuje podwyższony miernik należytej staranności uwzględniający zawodowy charakter prowadzonej działalności, co oznacza, że powód nie powinien dopuścić do sytuacji, w której naruszył podstawowe obowiązki stawiane mu jako OSD, polegające na zapewnieniu Odbiorcom w procesie zmiany sprzedawcy ustalenie wskazań układu pomiarowo-rozliczeniowego w terminach wynikających z obowiązującej IRIESD, poprzez podjęcie skutecznych działań poprzedzających wprowadzenie systemu informatycznego, eliminujących jego wady (np. przeprowadzenia więcej kontrolnych testów i procedur wdrożeniowych, zatrudnienie z odpowiednim wyprzedzeniem większej ilości osób).

W ocenie skarżącego naruszenie przez Sąd Apelacyjny w (...) prawa materialnego, tj. art. 56 ust 6a i art. 56 ust. 6 p.e. oraz 355 § 2 k.c., doprowadziło do wydania błędnego wyroku, tj. do oddalenia apelacji pozwanego i w konsekwencji do utrzymania zaskarżonego wyroku Sądu pierwszej instancji poprzez odstąpienie od wymierzenia powodowi kary pieniężnej.

Skarżący wniósł o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) poprzez orzeczenie co do istoty sprawy, tj. zmianę w całości wyroku Sądu Okręgowego w W. - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 listopada 2018 r., sygn. akt XVII AmE (...) poprzez oddalenie w całości odwołania powoda, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania - przy uwzględnieniu kosztów postępowania i ich zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście uzasadnionej. W uzasadnieniu skarżący podniósł, że zaskarżony wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem wskazanych w skardze przepisów. Nadto przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wymaga interes powszechny. Skarżący wskazał, że zaskarżony wyrok nie respektuje wyroku Sądu Najwyższego z 27 listopada 2019 r., I NSK 95/18, który ma kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ani nie uwzględnia uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2019 r., I NSZP 1/19.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Należy przy tym podkreślić, że dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania.

W niniejszej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej skarżący wniósł wskazując, że skarga jest oczywiście uzasadniona. W uzasadnieniu wniosku skarżący podniósł, że zaskarżony wyrok nie respektuje wyroku Sądu Najwyższego z 27 listopada 2019 r., I NSK 95/18, który ma kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ani nie uwzględnia uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2019 r., I NSZP 1/19. Oczywiście zasadności skargi powód upatruje w naruszeniu powołanych w podstawach skargi przepisów prawa materialnego i procesowego, skutkujących niezasadnym odstępianiem przez Sąd od wymierzenia kary pieniężnej w sytuacji niewystąpienia przesłanki niezbędnej do zastosowania tej instytucji, tj. znikomej szkodliwości czynu, oraz w sytuacji gdy powód był już kilkakrotnie karany za naruszenie postanowień IRiESD.

Naruszenie przepisów na które powołuje się powód, nie jest oczywiste, ani widoczne na pierwszy rzut oka. Wskazane przez skarżącego okoliczności mają charakter ocenny i wymagają wnikliwego zapoznania się ze wszystkimi okolicznościami sprawy, w szczególności dotyczących oceny znikomej szkodliwości czynu powoda. Skarżący nie wskazał także konkretnych spraw lub decyzji Prezesa URE uzasadniających twierdzenie, że powód był wielokrotnie karany za naruszenie

IRiESD. Przede wszystkim podkreślić jednak należy zmiany stanu prawnego, które stanowiły podstawę wydania zaskarżanej w niniejszym postępowaniu decyzji, wobec stanu prawnego w oparciu o który wydana została decyzja w sprawie I NSK 95/18, co skarżący zupełnie pominął zarówno we wniosku jak i w samej skardze.

Odnosząc się do wniosku skarżącego, wskazać należy, że w wyroku z 27 listopada 2019 r., I NSK 95/18 Sąd Najwyższy stwierdził, że „Interpretacja przepisów prawnych należy do istoty władzy wykonawczej, która jak wskazuje sama jej nazwa, odpowiada za egzekwowanie prawa. Jeżeli określony sposób interpretacji przepisu ma racjonalne uzasadnienie i jest ugruntowany w praktyce organu, sąd nie powinien zastępować go własną interpretacją. Interwencja sądu w treść decyzji organu regulacyjnego powinna następować dopiero wtedy, gdy nosi ona znamiona dowolności: opiera się na arbitralnych przesłankach, zawiera zdawkowe i ogólnikowe uzasadnienie, odwołuje się do nieudowodnionych informacji.” Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Najwyższy nie zakazał Sądowi I ani II instancji badania przesłanek i oceny okoliczności uzasadniających odstępianie od wymierzenia kary. Wręcz przeciwnie, Sąd Najwyższy stwierdził, że sąd może dokonać zmiany decyzji organu regulacyjnego o charakterze uznaniowym, o ile przeprowadzone postępowanie doprowadzi do podważenia domniemania racjonalności decyzji Prezesa URE w konkretnej sprawie.

Niezasadnym okazał się także zarzut oczywistego nieuwzględnienia przez Sąd Apelacyjny przy wydawaniu zaskarżonego wyroku uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2019 r., I NSZP 1/19. W przywołanej uchwale „Nałożenie na koncesjonariusza kary pieniężnej za nieprzestrzeganie obowiązku wynikającego z koncesji (art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, Dz. U. z 2018 r. poz. 755 z późn. zm.) jest dopuszczalne także wtedy, gdy obowiązek ten można zrekonstruować z przepisów powszechnie obowiązującego prawa dotyczących działalności koncesjonowanej”. W uchwale tej Sąd Najwyższy rozstrzygnął pytanie prawne, z którym wystąpił Sąd Apelacyjny w (...), a które pojawiło się na kanwie rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dotyczyło źródeł obowiązku wynikającego z koncesji. Sąd Najwyższy w toku swoich rozważań odniósł się do sankcji administracyjnych

jedynie marginalnie, w zakresie dotyczącym kumulacji sankcji karnych. Skarżący natomiast nie wyjaśnił, w jaki sposób Sąd Apelacyjny powinien być się odnieść do treści tej uchwały.

Mając na uwadze wskazane okoliczności Sąd Najwyższy orzekł jak sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.